

Koersdocument Economic Board Regio Zwolle 2022 - 2026

Wij maken de economie van Regio Zwolle transitieproof

en daarmee worden wij economisch de
meest vitale regio van Nederland!

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1

Ambitie van de Economic Board Regio Zwolle **4**

- 1.1 Een vitale en toekomstkrachtige economie
- 1.2 Het helpen oplossen van maatschappelijk opgaven
- 1.3 Het vergroten van de wendbaarheid en weerbaarheid van de economie

Hoofdstuk 2

De stand van Regio Zwolle **7**

- 2.1 Werkgelegenheid
- 2.2 Sectoren
- 2.3 Ondernemers ecosysteem

Hoofdstuk 3

Economische opgaven Regio Zwolle: inspelen op transitie **10**

- 3.1 Oplossingen voor schaarste aan menselijk kapitaal en grondstoffen
- 3.2 Groeien richting een betekenis-economie
- 3.3 Voorbereiding op het ongewisse
- 3.4 Een aantrekkelijk regionaal vestigingsklimaat

Hoofdstuk 4

De strategie van de Economic Board **14**

- 4.1 Versterking van het brede regionale ondernemers ecosysteem
- 4.2 Versterking van thematische ecosystemen: ontwikkeling en uitvoering van een strategische missiegedreven innovatieagenda

Hoofdstuk 5

De impact die de Economic Board nastreeft **19**

Hoofdstuk 6

Handelwijze en toegevoegde waarde van de Economic Board **20**

- 6.1 Onze toegevoegde waarde
- 6.2 Beleidscyclus
- 6.3 Antennefunctie voor de regio
- 6.4 Economic Board als aanjager

De Regio Zwolle is welvarend. Klimaatveranderingen, demografische, technologische en maatschappelijke ontwikkelingen zetten echter dit hoge brede welvaartsniveau onder druk. Maar bieden ook kansen voor economie en samenleving, mits de regio haar kaarten goed speelt. En dat zal ook moeten. Want in Regio Zwolle staat één doel voorop, het welvaartsniveau van haar inwoners nu en in de toekomst op een hoog peil te houden. Dat kan alleen worden bewerkstelligd als de regio vanuit economie en samenleving goed op de grote transitie in weet te spelen, zich perfect voorbereidt op wat de transitie van de regio vragen, wendbaar en flexibel meebeweegt en weerbaar is bij fricties en in het geval van tegenslag. Dan is de regio 'transitieproof'. En als de regio daarin slaagt dan kan zij uitgroeien tot de sociaaleconomisch meest vitale regio van Nederland, waar mensen in welvaart leven. Daar streeft de Economic Board Regio Zwolle naar en dat is waar zij haar bijdrage aan wil leveren; als ambitiemaker, aanjager en ambassadeur.

Ambitie van de Economic Board Regio Zwolle

De Regio Zwolle heeft het in zich om uit te groeien tot de regio met het hoogste gemiddelde brede welvaartsniveau van Nederland. Zwolle heeft als stad één van de hoogste welvaartsniveaus van alle grotere steden in Nederland en diverse gemeenten in de regio behoren wat betreft het brede welvaartsniveau tot de absolute top van Nederland (en daarmee automatisch van Europa en de wereld). De Economic Board kan op 3 manieren een belangrijke bijdrage leveren aan de brede welvaart.

Welvaart dient te worden beschouwd als een breed begrip. Het omvat eigenlijk alles wat mensen van waarde vinden. Dat gaat over materiële welvaart, maar ook over bijvoorbeeld onderwijs en persoonlijke ontwikkelmogelijkheden, gezondheid, milieu, de kwaliteit van de leefomgeving, het culturele klimaat, veiligheid en sociale cohesie. De Regio Zwolle heeft als ambitie het welvaartsniveau in brede zin te verbeteren. De bijdrage van economische actoren aan het brede welvaartsniveau is groot. Immers een vitale economie en de brede welvaart zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Want de welvaart van inwoners in de regio wordt onder meer beïnvloed door de waarde die wordt toegevoegd, de beschikbaarheid en zekerheid van werk, het inkomen dat daarmee wordt verdiend, de mate waarin wordt geparticipeerd op de arbeidsmarkt en het opleidingsniveau dat mensen hebben. Dat zijn knoppen waar economische actoren aan kunnen draaien om het brede welvaartsniveau van de inwoners van de regio op een hoger plan te tillen. En dat is ook waar voor Regio Zwolle winst valt te behalen, want het zijn vooral sociaal-economische factoren, zoals inkomen, opleidingsniveau en participatie die het welvaartsniveau in Regio Zwolle momenteel negatief beïnvloeden.

1.1

Een vitale en toekomstkrachtige economie

Een vitale en toekomstkrachtige economie, die leidt tot een hogere materiele welvaart voor de inwoners van de regio en tevens bijdraagt aan andere aspecten van welvaart in brede zin (of er op zijn minst geen afbreuk aan doet). De Board wil dat Regio Zwolle beschikt over de hoogste sociaaleconomische vitaliteit van Nederland. Een regio die groeit (in termen van toegevoegde waarde en werkgelegenheid, waar veel (economische en maatschappelijke) waarde wordt gecreëerd en de arbeidsproductiviteit (en het verdienvermogen) toeneemt, waar de beroepsbevolking deelneemt in het arbeidsproces, wendbaar (arbeidsmobiel) en weerbaar (veerkrachtig) is, waar het opleidingsniveau van mensen stijgt en waar ondernemers innoveren en internationaal concurrerend zijn.

1.2

Het helpen oplossen van maatschappelijk opgaven

Veel van de grote transities komen pas echt in een versnelling als bedrijven er hun businessmodellen op enten en de koppeling weten te maken met hun winst- en verliesrekening. Deze transities; van analoog naar digitaal, van fossiel naar duurzaam en van lineair naar circulair, gaan in de komende jaren meer richting geven aan het economisch denken en handelen van de regio, van haar ondernemers en ook van de Board. In de visie van de Board op de regio is de economie dus dienstbaar aan de brede welvaart en biedt het oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken. En wanneer deze vraagstukken succesvol worden aangepakt heeft dat weer een positief effect op onze welvaart (en negatief wanneer dat niet lukt). De economie staat daarmee ten dienste aan de inwoners en niet andersom: economische groei moet leiden tot welvaartsgroei, hetgeen niet vanzelfsprekend is. Dat betekent dat de focus van de Board veel meer zal komen te liggen op kwalitatieve groei, dan op alleen maar meer.

Het vergroten van de wendbaarheid en weerbaarheid van de economie

Het derde en laatste element van de visie van de Board is dat de regio zich neerlegt bij het feit dat de toekomst uitermate ongewis is. Trendextrapolatie is, als gevolg van grote veranderingen, weinig zinvol. Er valt niet te voorspellen welke sectoren in de toekomst groot worden of welke technologieën de winnende zullen zijn. De regio omarmt deze onzekerheid en bereidt zich voor op het ongewisse. Dat vraagt vooral veel weerbaarheid en wendbaarheid van de beroepsbevolking, van ondernemers en van de instituties die deel uitmaken van het ondernemers ecosysteem of daar invloed op hebben. De coronacrisis heeft uitgewezen dat wendbaarheid en weerbaarheid nu al kwaliteiten zijn van Regio Zwolle: de crisis sneed minder diep in de economie en de regio komt weer aanmerkelijk sneller uit de startblokken. Hier ligt echter zeker ook nog een continue ontwikkelopgave. De regio is nooit af en het werken eraan dus ook niet.

De stand van de Regio Zwolle

De stand van Regio Zwolle valt op te maken uit de Regio Zwolle Monitor die jaarlijks wordt opgesteld in opdracht van de Stichting Metropool Regio Zwolle. Uit de editie van 2021 komt het beeld naar voren dat Regio Zwolle met haar 22 gemeenten is uitgegroeid tot een economisch krachtige regio. Het vormt de economische poort van het Noorden en is het geografische scharnierpunt tussen de Randstad en het Noorden en Duitsland. Bovendien is de regio strategisch gelegen tussen de landsdelen Noord en Oost: vanuit één plek kunnen beide landsdelen en het Duitse achterland worden bediend. De regio heeft deze strategische ligging de afgelopen jaren goed te gelde weten te maken.

2.1

Werkgelegenheid

Inmiddels telt Regio Zwolle volgens de monitor 410.000 arbeidsplaatsen en 75.800 bedrijfsvestigingen. Het Bruto Regionaal Product is 30,3 miljard euro groot. De afgelopen 10 jaar is de regionale economie 25% groter geworden. Dat is een sterkere stijging dan de Nederlandse economie als geheel. Voor een deel is dat bewerkstelligd door een groei van de arbeidsproductiviteit, voor een deel door een groei van de werkgelegenheid. De arbeidsproductiviteit groeide niet (wezenlijk) sneller dan landelijk, de werkgelegenheid wel.

De arbeidsproductiviteit in de regio ligt lager dan landelijk. Voor een deel heeft dat te maken met de regionale productiestructuur, voor een deel ook met regio specifieke factoren en kenmerken. Denk aan de kwaliteit van het ondernemers ecosysteem en aan het feit dat economische activiteiten veelal relatief minder hoogwaardig zijn.

In de toekomst wordt het steeds lastiger om de groei (zoals in de afgelopen jaren is bewerkstelligd) te realiseren door meer mensen aan te nemen. De werkloosheid in de regio is nu al historisch laag (en ligt onder het landelijke niveau) en de arbeidsparticipatie is bovengemiddeld en historisch hoog. Dat is natuurlijk een mooi gegeven, want dat betekent dat de beroepsbevolking in staat en bereid is om te werken. Het betekent echter ook dat er weinig rek zit in de huidige arbeidsmarkt. Menselijk kapitaal vormt momenteel het belangrijkste knelpunt bij ondernemers. De komende jaren zal de beroepsbevolking nog wel groeien, hetgeen enig soelaas zal bieden. De regio moet echter vooral ook slimmer en kapitaalintensiever gaan produceren. Oplossingen voor het human capital vraagstuk moeten in toenemende mate gevonden worden in de onderwerpen die belegd zijn in de agenda van de Board: denk aan innovatie, digitalisering, robotisering en artificiële intelligentie (AI). Daarnaast moet geïnvesteerd worden in boeien en binden (het aantrekken en behouden van talent) en moet het opleidingsniveau van de beroepsbevolking (dat nu nog relatief laag is) omhoog en bovendien naadloos aansluiten op de vraag. Hier ligt dus een duidelijke relatie tussen de agenda en inspanningen van de Board en de regionale Human Capital Agenda.

Het midden- en kleinbedrijf heeft in Regio Zwolle een behoorlijk aandeel in de werkgelegenheidsgroei. Toch zet de flexibilisering van de arbeidsmarkt en schaalverkleining in de economie ook in Regio Zwolle door. Inmiddels is in de regio meer dan 63% van de bedrijfsvestigingen een eenmanszaak en dit aandeel groeit nog steeds, zo blijkt uit de Regio Zwolle Monitor. In toenemende mate vindt deze groei plaats in activiteiten met een beperkte economische toegevoegde waarde. De afgelopen jaren is het aantal werkgevers in Regio Zwolle niet of nauwelijks gegroeid. Het kleinbedrijf nam in omvang af, het middenbedrijf groeide nog wel. De regionale productiviteitsgroei en de innovatiekracht staan onder druk. Voor beide is enige schaal nodig. De regio heeft duidelijk meer startups en scale-ups nodig. Het plan daarvoor is in de maak.

2.2

Sectoren

Een belangrijke kracht van Regio Zwolle is haar diverse en evenwichtige economische structuur. De regio excelleert niet in één specifieke sector. Er is sprake van (enige) specialisatie in agrofood, logistiek en kunststoffen. De slimme maakindustrie (waaronder kunststoffen) groeit wel bovengemiddeld, maar is naar verhouding ondervertegenwoordigd. Op het gebied van health scoort de regio qua groei en vertegenwoordiging gemiddeld, de vrijetijdssector is minder sterk vertegenwoordigd en groeit ook minder snel.

2.3

Ondernemers ecosysteem

Om deze economische diagnose af te ronden; waar het de regio nog aan schort is de kwaliteit van het ondernemers ecosysteem in brede zin. Daarmee wordt bedoeld het geheel van factoren dat ervoor zorgt dat nieuwe bedrijven en innovaties ontstaan en dat bedrijven groeien en innovaties renderen. Daarbij gaat het onder meer om de kracht van netwerken, de kwaliteit van het leiderschap en de versnippering van de intermediaire ondersteuningsstructuur. Dit komt tot uitdrukking in een voor Nederlandse begrippen relatief lage score van de zogenaamde Entrepreneurial Ecosystem Index. Als de regio in staat is dat ondernemers ecosysteem op te waarderen, draagt dat bij aan een vitale economie op de langere termijn.

Economische opgaven Regio Zwolle: inspelen op transities

De Regio Zwolle heeft legio opgaven, uitdagingen en kansen. Uit deze veelheid heeft de Board drie grote opgaven geselecteerd die zeer relevant zijn in relatie tot het verwezenlijken van haar hierboven beschreven drieledige ambitie op het gebied van sociaaleconomische vitaliteit en haar bijdrage aan de brede welvaart, die een lange termijn publiek-private inspanning vragen en waar de Board ervan overtuigd is vanuit haar samenwerking verschil te kunnen maken. Deze drie economische opgaven hebben allemaal betrekking op de vraag hoe de regio zo goed mogelijk omgaat met en inspeelt op de grote transities. Regio's die de transities goed doorstaan of ze als hefboom weten te gebruiken voor positieve verandering hebben ook in de toekomst een hoog welvaartsniveau. Regio's die daar niet in slagen verliezen terrein. Elk van deze opgaven is uitgewerkt in enkele onderliggende uitdagingen.

3.1

Oplossingen voor schaarste aan menselijk kapitaal en grondstoffen

De eerste uitdaging zijn oplossingen voor schaarste aan menselijk kapitaal en grondstoffen (als gevolg van en als driver voor transities). Schaarste is een belangrijke drijfveer voor vernieuwing. Oplossingen zijn gelegen in:

- a. het transformeren van een lineaire naar een circulaire economie;
- b. het versnellen van de digitalisering van de economie (zowel ondernemers als beroepsbevolking);
- c. het verhogen van de arbeidsproductiviteit door het vergroten van het verdienvermogen en door innovatie;
- d. het vasthouden van talent en het aantrekken van talent van buiten de regio.

3.2

Groeien richting een betekeniseconomie

- a. inzet op impact ondernemen met nieuwe verdienmodellen, geënt op maatschappelijke vraagstukken, waardoor er een sterkere connectie ontstaat tussen het verdienvermogen en de transities als onderdeel van een duurzaam verdienmodel voor de regio;
- b. inzet op economische activiteiten die economische waarde toevoegen en het verdienvermogen vergroten (in plaats van waarde onttrekken).

3.3

Vorbereiding op het ongewisse

- a. het vergroten van de wendbaarheid en weerbaarheid van ondernemers en het beter benutten van hun groeipotentieel door versterking van ondernemerschap, innovatie en internationalisering;
- b. het vergroten van de wendbaarheid en weerbaarheid van de beroepsbevolking door verbetering van de leercultuur en het stimuleren van een leven lang ontwikkelen (hier ligt een duidelijke koppeling met de HCA);
- c. het versterken van de samenwerkende en lerende regio: de collectieve leercurve moet versneld omhoog, er is ruimte nodig voor het experiment en de flexibilisering van netwerken en instituties (denk aan het onderwijs of wet- en regelgeving) behoeft aandacht.

De visie en ambitie van de regio en van de Board en de opgaven waar de komende jaren aan gewerkt gaat worden, vragen om een nieuw (regionaal) economisch narratief. Het oude verhaal van lineaire groei en groei als hoogste doel moet worden vervangen door een nieuw economisch verhaal van kwalitatieve groei en een economie die ten dienste staat van de samenleving.

3.4

Een aantrekkelijk regionaal vestigingsklimaat

Een vierde majeure opgave is het behouden en waar mogelijk verbeteren van de attractiviteit van het regionale vestigingsklimaat. Want als de regio daar niet in slaagt, zal zij ook niet succesvol zijn op de andere drie opgaven. Dat betekent dat de regio voortdurend moet blijven investeren in een goede multimodale bereikbaarheid, in voldoende en toekomstbestendige werklocaties, in een passend woningbouwprogramma, in landschappelijke kwaliteit, veiligheid en een aantrekkelijk cultureel klimaat. Veel van deze zaken worden uitgewerkt in de regionale Verstedelijkingsstrategie,

De Board ziet het verbeteren van de kwaliteit van het vestigingsklimaat in brede zin niet als haar eigen verantwoordelijkheid, maar het is wel onontbeerlijk om de ambitie van de Board, uit te groeien tot een regio die transitieproof en de sociaaleconomisch meest vitale regio van Nederland is, waar te kunnen maken. Zo kan de regio alleen succesvol zijn in het aantrekken en vasthouden van talent als er vanuit het woningbouwprogramma voldoende nieuwe en bij de wensen van doelgroepen passende woonmilieus worden gecreëerd. Het primaat ligt daarbij vooral bij de overheid en de onderwerpen zijn veelal reeds op andere tafels belegd. De Board adviseert vanuit haar ambitie en strategische inzet gevraagd en ongevraagd.

Sociaaleconomische vitaliteit

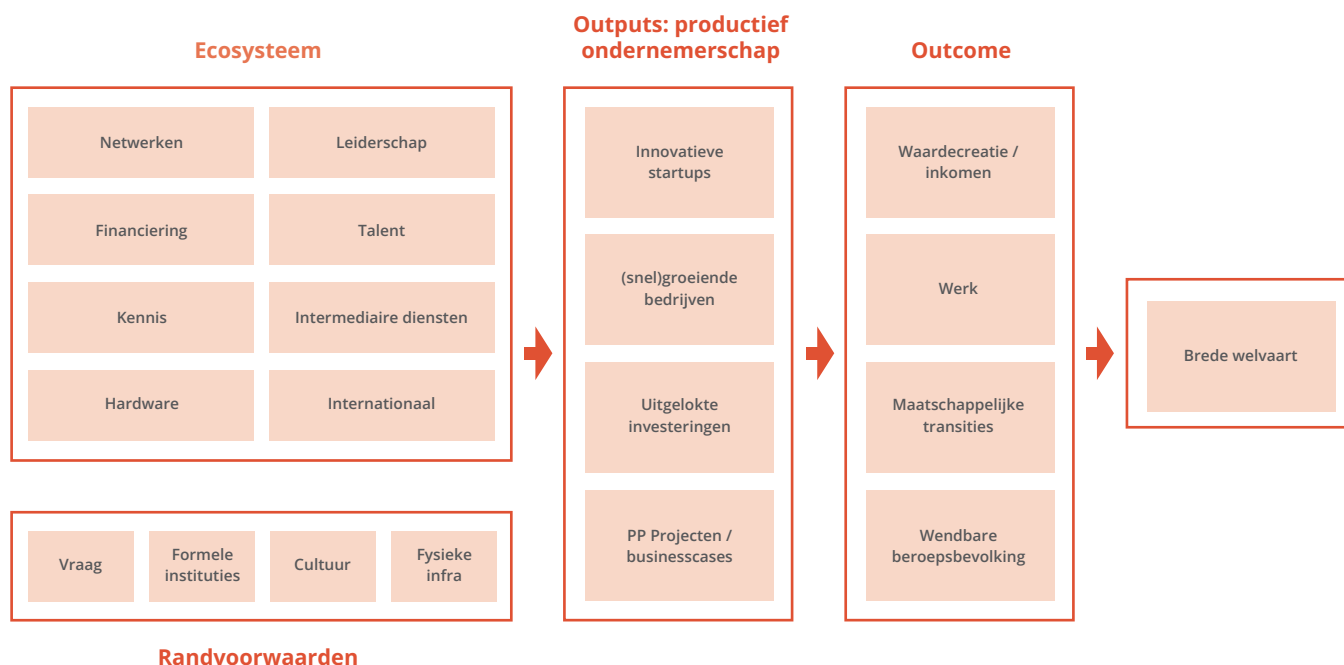
Wanneer de regio deze opgaven weet te tackelen, leidt dat tot een structureel concurrentievoordeel met meer toekomstkrachtige economische groei en dynamiek, tot een hogere arbeidsparticipatie, lage werkloosheid en hogere inkomens. Tot sociaaleconomische vitaliteit dus. Zonder dat dat afbreuk doet aan andere kwaliteiten van de regio. Daar wil de Board haar bijdrage aan leveren, samen met alle belanghebbenden in de regio die verschil kunnen maken en bereid zijn er hun schouders onder te zetten.

De strategie van de Economic Board

De Economic Board gaat langs twee lijnen aan het werk met de economische opgaven uit hoofdstuk 3. Lijn 1 betreft de versterking van het bredere regionale ondernemers ecosysteem. Vanuit een krachtig ecosysteem ontstaan startups, innoveren en groeien mkb bedrijven, worden investeringen uitgelokt en ontstaan publiek-private projecten en businesscases. Dat leidt tot waardecreatie, tot werk en inkomen, tot een wendbare (en weerbare) beroepsbevolking en tot bijdragen aan maatschappelijke transitie. Hetgeen resulteert in behoud of groei van welvaart. Mits de ontwikkeling van het regionale ecosysteem een toekomstbestendige richting meekrijgt vanuit de regionale opgaven.

Lijn 2 betreft het leveren van een bijdrage aan de versterking van thematische ecosystemen vanuit de assets van Regio Zwolle. Beiden lijnen liggen in het verlengde van waar de Board aan de afgelopen jaren heeft gewerkt, maar nu vanuit een meer systemische benadering, met meer oog voor en focus op maatschappelijke impact en met een verschuiving van een sectorale aanpak naar een aanpak waarin transitithema's centraal staan.

De lijnen zijn hieronder nader toegelicht en vormen het framework voor de agenda van de Board. Binnen deze lijnen wordt de agenda van de Board door de Board zelf ingevuld. Dit doet zij in zogenaamde sprints van twee of drie jaar waarin bepaald wordt wat de Board in die periode bereikt wil hebben, waar zij wil staan met betrekking tot haar ambitie en de opgaven en wat op hoofdlijnen binnen die periode opgepakt wordt (waarbij er voldoende ruimte moet zijn om in te kunnen spelen op de actualiteit).

4.1

Versterking van het brede regionale ondernemers ecosysteem

De Board voert regie op het brede ondernemers ecosysteem van Regio Zwolle. Daarbij wordt het bovenstaande denk- en doekader gehanteerd. Dit kader is opgedeeld in hokjes en vakjes. In werkelijkheid gaat het hier om een zeer complex systeem waarin alle onderdelen met elkaar samenhangen en interfereren. De opgaven geven zoals gezegd richting aan de doorontwikkeling en inrichting van het ecosysteem. Waar de regio haar netwerken op versterkt, hoe het leiderschap wordt georganiseerd, waar financiële instrumenten op worden geënt en waar de regio acquisitie op pleegt. In het systeem wordt bijvoorbeeld kennis ontwikkeld en aangetrokken op het gebied van circulariteit en digitalisering (bedoeld voor het bredere MKB) en de Board vertaalt dat naar de opdrachten aan het intermediaire veld (denk aan de inzet van eerstelijns dienstverlener Kennispoort ten aanzien van type events, ondernemersondersteuning en netwerkvorming of het gericht betrekken van tweedelijns dienstverlener Oost NL bij projecten in de regio). Bij talentontwikkeling wordt ingezet op een leven lang ontwikkelen, wordt geïnvesteerd in de wendbaarheid en

weerbaarheid van mensen (HCA) en in het vasthouden van talent in de regio. Door het ecosysteem te versterken werkt de Board aan een sociaaleconomisch vitale economie die bijdraagt aan de brede welvaart.

Door de samenwerking te faciliteren en stimuleren jaagt de Board de volgende zaken aan:

- Investerings in de regionale netwerken en aanhaking op de bovenregionale netwerken.
- Versterking en bundeling van regionaal leiderschap
- Versterking van het financieringslandschap voor ondernemerschap, innovatie en internationalisering
- Investerings in talent ter bevordering van op-, om- en bijscholing en een leven lang ontwikkelen: via onder meer de regionale human capital agenda en inspanningen op het gebied van bijvoorbeeld digitalisering, robotisering en AI.
- Investerings in de regionale kennispositie en de valorisatie van kennis: via onder meer de regionale kennisinstellingen en een sterkere verbinding met de UT
- Versterking van de ondersteuningsstructuur voor ondernemers op het gebied van ondernemerschap, innovatie en internationalisering: via Kennispoort Regio Zwolle, maar ook via de ROM's en meer specifieke open innovatiecentra.
- Investerings in de hardware: gerichte versterking van het ecosystemen via ontwikkeling van bijvoorbeeld campussen, hubs en living labs en bevorderen van facility sharing,
- Investerings in internationalisering ter bevordering van internationale handel en het acquireren van ecosysteem versterkende (buitenlandse) investeerders.
- Investerings in regiomarketing en branding gericht op bedrijven en talent. Bij dit laatste punt dient te worden opgemerkt dat de Board hiervoor zichzelf geen rol weggelegd ziet, maar dat zij er wel voor pleit dat dit onderwerp beter in de regio wordt belegd.

De Board beoogt met haar aanpak het regionale ecosysteem voor het bredere bestaande MKB te verbeteren (geladen vanuit de opgaven), maar zal er tevens voor zorgen dat dit ecosysteem beter ten dienste zal staan aan de specifieke doelgroepen startups en scale-ups.

Versterking van thematische ecosystemen: ontwikkeling en uitvoering van een strategische missiegedreven innovatieagenda

Naast een breed ondernemers ecosysteem zijn er ook diverse thematisch ingestoken ecosystemen. Deze zijn minder scherp regionaal geografisch afgebakend, ze beslaan vaak grotere gebieden (soms landsdelig, soms nationaal, soms internationaal). Het regionale schaalniveau is in veel gevallen te klein om internationaal toonaangevend te zijn en het verschil te kunnen maken. De Regio Zwolle zal met haar assets en oplossend vermogen aansluiten bij deze grotere thematische ecosystemen. Daarbij wordt ervoor gekozen aan te sluiten bij de thema's uit de Strategische Innovatie Investeringsagenda Oost Nederland (SIIA). Dat zijn de thema's waar het landsdeel Oost-Nederland zich op profileert, die zijn onderbouwd vanuit de Kracht van Oost en aansluiten bij de RIS3 en de grote Europese programma's (zoals de Green Deal en Digital Europe). Dat betekent dat vanuit de regio minder wordt ingezet op de versterking van sectoren maar dat het accent verschuift naar een inzet op cross-sectorale thema's die staan voor of gaan over grote maatschappelijke vraagstukken en waar tevens sprake is van een omvangrijke koopkrachtige vraag. De thema's uit de SIIA zijn:

1. Slim en duurzaam voedsel produceren. Hier gaat het onder andere over het bevorderen van de kringlooplandbouw, over agrotech, de eiwittransitie en smart farming.
2. Digital Economy and industry. Hier is de inzet onder meer gericht op de digitalisering in de industrie (smart industry) en toepassing van sleutel technologieën, zoals AI en Robotica.
3. Smart Energy. Denk aan systeemintegratie, energieopslag, energiemanagement, aandrijf en warmtesystemen en energietechniek

4. Clean and circular. Hier gaat het over het creëren van een sterke maakindustrie, circulaire kunststoffen en over circulair bouwen.
5. Prevention and medtech. Betaalbare gezondheidszorg door technologie voor de gezonde of revaliderende mens, met een verhoging van de levenskwaliteit

Vanuit bijvoorbeeld een sterke slimme maakindustrie, logistieke dienstverlening, kunststofsector, e-commerce en healthsector heeft Regio Zwolle een sterk oplossend vermogen op vele van deze onderwerpen en is de regio dus in staat aan te sluiten op en deel te nemen aan de landsdelige innovatie investeringsagenda van Oost-Nederland. Dat doet Regio Zwolle met regionale projecten als deelnemer in grotere regiogrensoverschrijdende projecten die onderdeel uitmaken van de SIIA. De thema's geven al enige focus, maar zijn nog steeds vrij breed ingestoken. Voor Regio Zwolle zal nog moeten worden vastgesteld op welke thema's en deelonderwerpen het oplossend vermogen van de regio het grootste is en welke inzet de grootste bijdrage levert aan de eigen ambitie van economische vitaliteit en brede welvaart. Met andere woorden, verdere focus is nodig. Deze gaat verder van de Board worden aangebracht.

De thematische insteek biedt verder verbindingsmogelijkheden met het Noorden, waarbij de regio kan fungeren als de brug tussen de landsdelen Noord en Oost. Daar wil de Board zich de komende jaren ook meer op richten.

Het ontwikkelen van haalbare businesscases vraagt een krachtig project genererend vermogen in Regio Zwolle zelf. De triple helix partners in de regio werken icoonprogramma's uit om te komen tot een regionaal investeringsprogramma. Dit vraagt om een stevige verbindingen met bijvoorbeeld de provincie, met de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen Oost NL, NOM en Horizon en om een actieve deelname in het Think East Platform, Nederland Slim Benutten en in het landsdelige samenwerkingsverband van regionale boards. De Board heeft hierin reeds stappen gezet.

De impact die de Economic Board nastreeft

De Board en alle partners die daar onderdeel van uitmaken willen met hun inzet impact hebben op drie niveaus:

1. **Directe economische impact:**
 - a. Meer en nieuwe werkgelegenheid: Extra banen, in lijn met en in het verlengde van het regionale woningbouwprogramma en ter vervanging van werk dat verdwijnt, bijvoorbeeld door technologie of veranderende businessmodellen.
 - b. Meer waardecreatie en verdienvermogen: volumegroei van het BRP. Deze ambitie bevat tevens een kwalitatief element, namelijk dat het wat ons betreft moet gaan om waarde scheppende activiteiten (activiteiten die een positieve bijdrage leveren aan de welvaart in brede zin).
 - c. Meer en hoger/passend opgeleid talent voor de bedrijven in de regio: dit zou onder meer tot uitdrukking moeten komen in een toename van het aandeel hoger opgeleiden in de beroepsbevolking.
 - d. Meer economische dynamiek: meer kansrijke startups en meer snelle groeiers.
2. **Strategische impact:** een duurzame versterking van het regionale ondernemers ecosysteem: een stijging op de landelijke ladder van ecosysteemkwaliteit.
3. **Maatschappelijke impact:** door in te spelen op maatschappelijke opgaven. De bijdrage aan de maatschappelijke transitie bestaat er vooral uit dat ze vertaald worden naar economisch perspectief en businesskansen voor bedrijven en dat daar coalities op worden gesmeed en projecten ontwikkeld.

Handelwijze en toegevoegde waarde van de Economic Board

De Board is het hoogste economische orgaan in de regio, verantwoordelijk voor het vitaal houden van de economische visie en voor de strategische sturing op de regionale economische koers. Deze positie van de Board wordt expliciet door al haar deelnemers bevestigd en vastgelegd in een gezamenlijke gedragscode. Deelnemers aan de Board hebben voor een deel zitting op persoonlijke titel en voor een deel als vertegenwoordiger van een groep of een achterban. In het laatste geval wordt een goede voor- en ruggespraak georganiseerd, waardoor de groepen voldoende blijven aangehaakt.

6.1

Onze toegevoegde waarde

De (potentiële) toegevoegde waarde van de Board is evident. Een belangrijke meerwaarde is dat zij de wandelgangen van de regio helpt organiseren en bijdraagt aan de versterking van het regionale economische netwerk en deel uitmaakt van het voor economisch succes zo belangrijke bindweefsel. Daarnaast is de informatie- en coördinatiefunctie van belang: partijen weten wat er speelt en kunnen activiteiten op elkaar afstemmen. De Board speelt ook een belangrijke rol in het ontwikkelen van het nieuwe economische narratief dat nodig is en dat veel beter aansluit op de brede welvaartsambitie. Ten slotte is de Board een plek om de economische vraagstukken van morgen en overmorgen

te beleggen. De transities en opgaven die daarmee samenhangen vragen echter een lange adem. Veel individuele organisaties zijn minder goed in staat om lange tijdlijnen te trekken en daaraan vast te houden. De Board houdt de regio en haar belangrijke economische stakeholders op koers.

6.2

Beleidscyclus

De Board voert systeemregie op het brede ondernemers ecosysteem van Regio Zwolle. Eens per jaar wordt een kort assessment uitgevoerd van het regionale ondernemersecosysteem en wordt intern de progressie geëvalueerd die is geboekt in het versterken van de diverse onderdelen uit het kader die samen het systeem vormen. Op basis van een diagnose wordt bekeken welke schakels verbetering behoeven en gaat de Board daarover met elkaar en andere opgave-eigenaren de dialoog aan. Vervolgens laat de Board in samenspraak met deze stakeholders nieuwe activiteiten ontwikkelen of worden bestaande activiteiten bijgesteld en ziet de Board toe op de uitvoering ervan. Vervolgens wordt geëvalueerd en opnieuw gediagnosticeerd. Deze beleidscyclus doorloopt de Board jaarlijks, waarmee invulling wordt gegeven aan de systeemregie en de Board zich ervan vergewist dat zij zich met de goede dingen bezighoudt.

6.3

Antennefunctie voor de regio

Om strategisch te kunnen sturen zal de Board een goede en op haar agenda geënte monitor ontwikkelen, voortbordurend op de Regio Zwolle Monitor (het ecosysteem assessment kan daar onderdeel van uitmaken). Tevens zal de Board zich regelmatig voeden met trends en ontwikkelingen en over de stand van de economie van Regio Zwolle. Dit is nodig om een goede antennefunctie te kunnen vervullen. Daarmee verschuift het debat ook meer van het tactische naar het strategische niveau. De strategische sturing zou betrekking moeten hebben op het ondernemersecosysteem als geheel, waar talent/HC on-

derdeel van uitmaakt. Daarom is het van belang om HCA en economische thema's meer in samenhang te bezien. De Board heeft in 2017 samen met de Zw8lse de lijnen uitgezet voor de huidige HCA. De uitvoering van de HCA agenda is de verantwoordelijkheid van de tafel HCA. Strategische sturing en doorontwikkeling zou meer in samenhang opgepakt moeten worden.

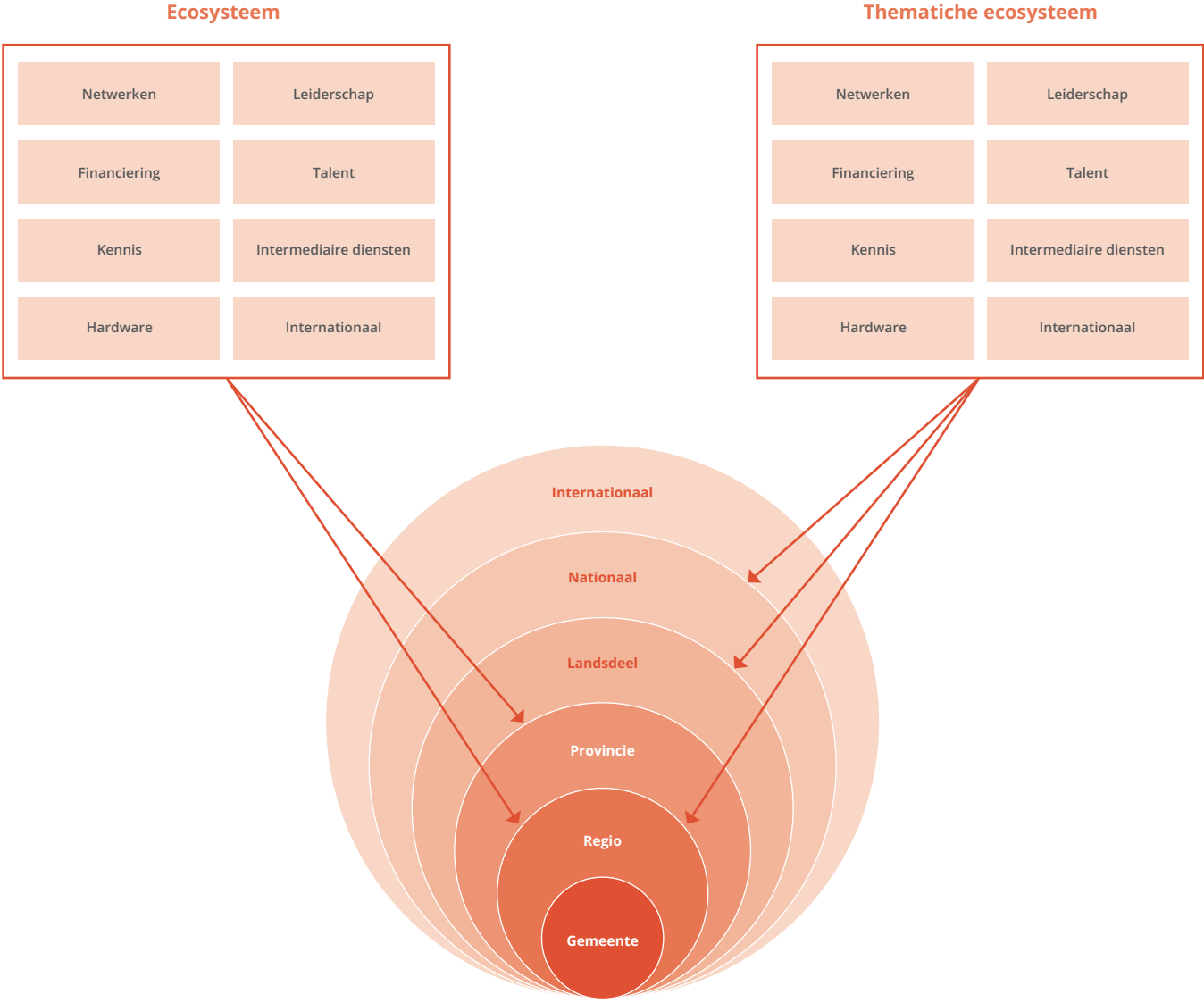
6.4

Economic Board als aanjager

Binnen de strategische lijnen wordt meermaals gesproken over investeren. Dat doet de Board vooral als aanjager. Het gezamenlijke budget van de Board zelf is beperkt en vooral bedoeld om te stimuleren en de samenwerking te faciliteren. De meerwaarde van de samenwerking bestaat niet uit het verdelen van geld. Investerings van de Board als aanjager zijn vooral gelegen in het bundelen en versterken van leiderschap en het verdelen van rollen, taken en verantwoordelijkheden. De Board vervlecht individuele doelen en zorgt ervoor dat ieders eigen strategische oriëntatie wordt verbonden met de gezamenlijke ambitie die de Board heeft. Daarnaast zorgt de Board voor verbindingen van initiatieven en organisaties en het agenderen van initiatieven en onderwerpen die elders worden belegd. Hier ligt ook een relatie met de andere opgaven die vanuit de regio worden opgepakt en de coalities die daarmee aan de slag zijn, zoals de HCA sectortafels. Waar gremia ontbreken smeedt de Board (gelegenheids)coalities van partijen met een belang, een bereidheid om te participeren en met toegevoegde waarde. En de Board laat onderzoek doen en monitort om inlichtingen te verwerven, bewustwording te creëren en handelingsperspectief te bieden. Daarnaast zet de Board in op de versterking van de ontwikkelkracht, bijvoorbeeld door de regionale ontwikkelingsmaatschappijen beter op de eigen agenda aan te sluiten en door aandacht te vragen voor versterking van het project genererend vermogen in de regio zelf. Bijvoorbeeld in de vorm van een 'projectenmachine' zoals recentelijk in Friesland is gestart.

De Board opereert als aanjager op meerdere geografische schaalniveaus. Het versterken van het regionale ecosysteem is primair een regionale aangelegenheid en een verantwoordelijkheid van regionale partners. Daarbij wordt afstemming gezocht en dwarsver-

banden gelegd met geografisch aanpalende regionale ecosystemen en provinciaal beleid en instrumentarium. De versterking van thematische ecosystemen vraagt uiteraard een regionale inzet, maar tevens een sterke verbinding met partijen en netwerken op landsdelig of landelijk niveau. De Board heeft daarin een rol te vervullen, bijvoorbeeld via deelname in het netwerk van regionale Boards in Oost-Nederland, via het Think East Platform, via een te versterken connectie met de diverse regionale ontwikkelingsmaatschappijen.

EBRZ

Economic
Board
Regio
Zwolle

WWW.EBRZ.NL